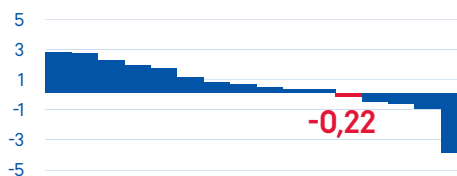

METALLI- JA MASINATÖÖSTUS

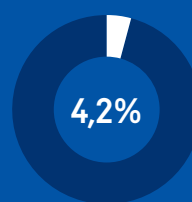
Oluline eksportiv tööstusharu, kus tänu pikkadele lepingutele oli kriisi mõju esialgu mõõdukas. Investeeringute kärpimine ja edasi lükkamine teistes majandusharudes mõjutab negatiivselt sektori väljavaateid lähiperioodil. Uusi võimalusi pakub tarneahelate lühendamise ja tootmise Euroopasse tagasitoomine trend, kuid see eeldab sektori ettevõtetelt mahukaid investeeringuid automatiseerimisse ja digitaliseerimisse.

KRIISILE VASTUPANUVÕIME INDEKS

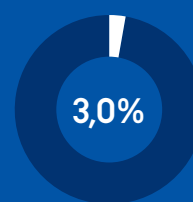
(-5...+5)

OSATÄHTSUS
TÖÖHÖIVES
(2019)

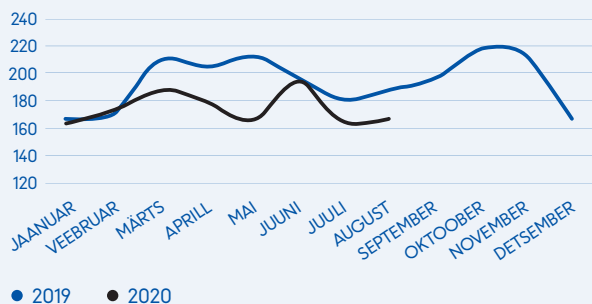

OSATÄHTSUS
LISANDVÄÄRTUSES
(2019)

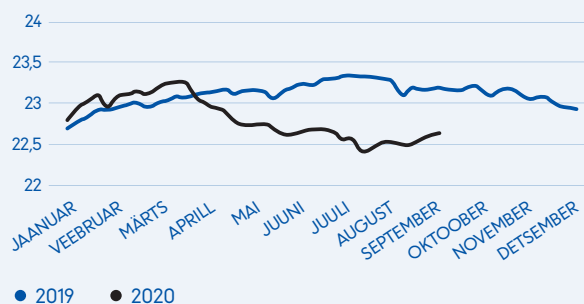
ETTEVÕTETE KUKÄIVE, 2019-2020

DEKLAREERITUD KÄIVE, MILJONITES EURODES

TÖÖSUHTED KOKKU, 2019-2020

DEKLAREERITUD TÖÖSUHTED, TUHANDETES

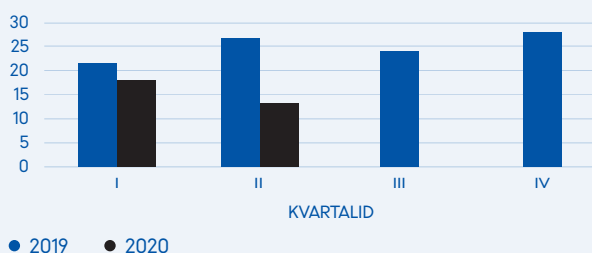

KUKÄIBE MUUTUS ALLHARUDE KAUPA, 2020 VÕRRELDES 2019. AASTA SAMA KUUGA

HARU / KUU	JAANUAR	VEEBRUAR	MÄRTS	APRILL	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST
METALLITOOTMINE	1,1%	-1,4%	-17,8%	-19,6%	-18,6%	-22,1%	-8,6%	0,6%
METALLTOODETE TOOTMINE	-2,1%	4,6%	2,0%	-10,4%	-20,6%	-1,9%	-6,4%	-14,2%
MUUDE MASINATE JA SEADMETE TOOTMINE	-5,2%	-3,7%	-33,4%	7,4%	-24,4%	4,6%	-9,5%	11,4%
MOOTORSÕIDUKITE JA HAAGISTE TOOTMINE	9,2%	-2,1%	0,8%	-30,6%	-34,0%	-16,4%	4,3%	-15,3%
MUUDE TRANSPORDIVAHENDITE TOOTMINE	5,4%	8,4%	-24,8%	-54,0%	27,3%	12,1%	-52,3%	-53,1%

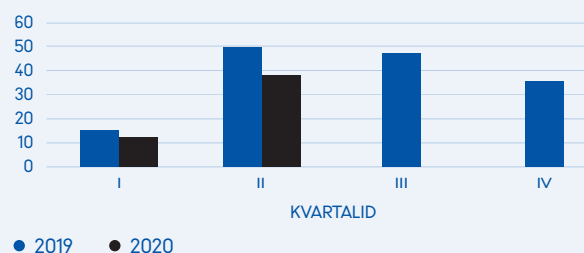
ETTEVÕTETE INVESTEERINGUD MATERIAALSESSE PÕHIVARASSE, 2019-2020

MILJONITES EURODES

ETTEVÕTETE KOGUKASUM (-KAHJUM), 2019-2020

MILJONITES EURODES

VIIRUSKRIISI MÕJUKANALID

- Sektorile on omane suur inerts, mistõttu kriisi mõju ei ilmnenu kohe – töös olevad projektid tehti lõpuni, aga uued tellimused lükati edasi või tühistati.
- Teistes majandusharudes on edasi lükatud suured investeerimisprojektid, tehaste ehitused jne, mis on masina- ja metallitööstuse sektorile oluline turg.
- Tarneahelate hangumisest tekkisid probleemid tootmissisendite kättesaadavusega ning see piiras siinsete ettevõtete tootmisvõimalusi.
- Tarneraskused Aasias tekitasid sektori jaoks uut nõudlust Euroopa Liidu riidest, nt Saksamaalt, aga ka mujalt.
- Sektorit mõjutas väga tugevalt välistööjõu riiki mitte lubamine. Üheks olulisemaks grupiks olid keevitajad, kelle puudumine halvas mitmete ettevõtete töö.
- Kõige keerulisemad kuud olid mai-juuni, alates juulist on olukord paranenud.
- Negatiivsed mõjud olid suuremad otse lõpptarbijale, eriti jaekaubandusse tootvate ettevõtete jaoks – kaubanduspinnad olid suletud ja puudus nõudlus.

STRATEEGIAD KRIISI ÜLEELAMISEKS JA TULEVIKUS

- Uute klientide otsimine, aktiivne müügitegevus.
- Kasutati palgatoetuse meedet töökohtade säilitamiseks.
- Käibekapitali puhvri loomiseks kasutati maksude ajatamise võimalust.
- Ettevõtted on kriisi tulemusel hakanud veel enam tähtsustama tootmise automatiseerimist ja digitaliseerimist kui võimalust inimefaktorist sõltuvuse vähenemiseks.

TEGURID, MILLE OSAS VALITSEB TULEVIKUS SUUR EBAKINDLUS

Riigi majanduspoliitilised valikud (maksud, välistööjõud)

Investeeringusjulguse taastumine teistes majandusharudes

Muutused globaalsetes väärtusahelates

VÕIMENDUNUD TRENDIDEGA SEOTUD ÄRIVÕIMALUSED JA RISKID

Tarneahelate lühenemine ja riskikindlamaks muutmine – riskide maandamiseks ja tarnekindluse tagamiseks otsivad ettevõtted endale alternatiivseid tarnijaid ja koostööpartnereid lähemalt. See tähendab uusi turuvõimalusi, aga ka vajadust tootmisvõimekus üle vaadata. Tootmise turgudele lähemale toomise trend on sektoris märgatav juba viimased paar aastat. Eelkõige on võimalus saada osa Euroopa ettevõtete tarneõrgustikest, kuid selles osas on tihe konkurents Läti, Leedu, Poola, Slovakkia jt riikidega.

Tööstuse tehnoloogiate digitaliseerimine – investeringud tootmise automatiseerimisse ja digitaliseerimisse on kriisis käigus saanud enam tähelepanu, kuid ettevõtetel napib raha ja ka oskusi digipöõret ellu viia. Tootmise efektiivistamisel on masinatööstus võtmetähtsusega tegur. Digitaliseerimisega kaasnev tööstusrobotite tootmise kasv võib tuua sektorile uusi tellimusi. Tehnoloogiamahukas tootmine eeldab ka uusi oskusi ja nõudeid tööjõule.

Riikidevahelise liikuvuse piiratus lähiaastatel – ilma välistööjõuta ei suuda sektor järgmised paar aastat hakkama saada, see tooks kaasa koondamise laine ning tootmismahud ilmselt kahaneksid kuni poole võrra. Kui teatud spetsialistid (nt seadmete hooldajad, keevitajad) ei pääse riiki, on tulemuseks siinsete ettevõtete tarnekindluse vähenemine ja usaldusväärsuse langus.

Ettevõtluskeskkond ja riigi maine – sektoris on arvukalt suuri hargmaiseid ettevõtteid, millel on üksusi ka teistes riikides. Riigi järjest suletum kuvand, tööjõu kättesaadavuse piiratus, rahapesu skandaali tuules tekkinud tõrked arveldamisel ja kõrge elektrienergia hind võib tähendada, et osa ettevõtteid viib tegevuse mujale. Näiteid on tootmise üleviimisest Leetu.

SEKTORI ETTEPANEKUD RIIGI TEGEVUSEKS, ET TOETADA ETTEVÕTETE PIKAAJALIST KONKURENTSIVÕIMET

- Ootus selgelt sõnastatud tööstuspoliitika järele.
- Investeeringute toetused – toetuskeemid tootearenduse toetamiseks ning automatiseerimise ja digitaliseerimise kiirendamiseks.
- Täppistoetamine – sektoritepõhised või mitut sektorit hõlmavad toetusmeetmed, mis lähtuvad pikaajalisest tööstuspoliitikast.
- Talentide ligiõmbamine välismaalt, vastavad programmid ja toetuskeemid.

“Meie sektoris otseselt paanikat ei ole olnud, sektor on kindlasti stabiilsem kui mõni teine.